

Statsminister Gro Harlem Brundtland:

TALE PÅ AKERSHUS SLOTT 2. JULI 1988 UNDER KONG OLAV V'S
85-ÅRS DAG

Deres Majestet
Kjære Kong Olav

"Dere må ha to konger - én konge som representerer og én konge som hviler!" Ordene ble brukt om kong Olav under et besøk i USA, der han smilende, verdig, tilsynelatende uanstrengt gjennomførte et program som ville ha slitt ut de fleste. Ordene kunne ha vært brukt også i andre sammenhenger der vår konge er, - på farten og i sentrum.

En nyere norsk roman har den underfundige tittel: "Den som har begge beina på jorden, står stille". Det må kong Olav alltid ha visst. Ikke bare fordi han har en fot på dekk og en fot i land, men fordi han, jordnær og trygg, samtidig må drives av en ukuelig nysgjerrighet på mennesker og ny kunnskap, av en drøm om å gjøre synlig det beste i oss.

Vår Majestet var to år gammel, da han begynte å bevege seg på norsk jord. Denne prinsen, Alexander Edward Christian Fredrik, har satt dype spor i vårt folks liv og historie. Han har tatt del i landets skjebne i gode og vonde dager, i hverdag og fest. Hans liv faller sammen med det unge, frie Norges historie.

"I snart 600 år har det norske folk ikke hatt sin egen konge", sa statsminister Christian Michelsen i 1905, da han tok i mot kongefamilien som steg i land fra "Heimdal". Og han fortsatte: "Aldri har han vært helt vår egen. Alltid har vi måttet dele ham med andre. Aldri har han hatt sitt hjem iblant oss, men der hvor hjemmet er, der blir også fedrelandet. I dag er det annerledes, i dag kommer Norges unge konge for å bygge sitt hjem i Norges hovedstad. Kåret av et fritt folk til som fri mann å gå i spissen for sitt land, skal han bli helt vår egen."

Slik gikk det. Kong Haakon bygget et nytt hjem og viet helt ut sitt liv for sitt nye fedreland. Og den lille prinsen som ble kronprins og konge, vant alle nordmenns hjerter. Til fulle har Christian Michsens ord gått i oppfyllelse: vår konge er helt ut vår egen.

Der hjemmet er, der blir også fedrelandet. Sammen med kronprinsesse Märtha bygget han sitt, som ramme rundt barna. Der kom nok vonde dager, da skanser måtte forlates for å bli erobret.

Norge er blitt større i kong Olavs tid, med økonomiske soner rundt kysten og flytende oljeplattformer i Nordsjøen. Barn av mange nasjonaliteter går i 17. mai-tog og svinger flagget mot kongefamilien på balkongen. Vi vet at vår konge er opptatt av våre nye landsmenn og av hva han kan gjøre for at de lettere kan gli inn i samfunnet.

Også kongefamilien er blitt større. Vi har alle tatt del i deres mest synlige begivenheter, brylluper, barnedåper, konfirmasjoner, store, runde dager, regjeringsjubileer. I dag feirer vi kong Olavs 85 års dag.

Deres Majestet har under forberedelsene til dette jubileet antydnet at 85 ikke er et ganske rundt tall. Men for oss som nærer så varme følelser for vår konge, er alle anledninger til å hylle ham og takke for hva han har betydd for land og folk, meget kjærkomne.

Alltid i bevegelse mot nye mål, skikongen, seilerkongen, ambassadøren, forenet i en suveren konge med plikt-følelse og pliktglede: det er bildet vi har for oss, når jeg nå ber om at vi utbringer en skål med våre varmeste personlige ønsker for Hans Majestet Kong Olav.